

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto, za pol leta dve kroni, za četrto leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin. :-:

:: Telefon štev. 216. ::

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratom po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru. :-:

Vsebina: Pristojbine in davki. Agent sodi naše posojilnice. Rusko zadružništvo. Zadružni pregled. Gospodarski pregled. Poročilo Gospodarske zveze v Ljubljani. Občni zbori.

Pristojbine in davki.

Izmed davkov pridejo pri zadrugah v poštev: neposredne pristojbine, pristojbinski namestek, rentni davek in pridobnina.

1. Neposredne pristojbine.

Neposredne pristojbine morajo plačati vse zadruge, izvzemši rajfajzenske posojilnice. Storit bi to morale dvakrat na leto in sicer v prvih 14 dnevih meseca januarja in julija. Tistim zadrugam, ki so včlanjene pri Zadružni zvezi v Ljubljani, pa je c. kr. finančno ministerstvo z odlokom z dne 11. julija 1905, št. 8420, dovolilo, da jih smejo plačevati celoletno in sicer najdalje do konca meseca julija vsakega leta.

Neposredne pristojbine se plačujejo:

1.) od vplačanih deležev, 2.) od vplačanih pristopnin, 3.) od izplačanih deležev, 4.) od izplačanih obresti deležev, 5.) od katerega članom izplačanega dobička (zlasti dividend), 6.) od obresti tekočega računa.

Pristojbina se odmeri po lestvici I; pristojbina od „obresti tekočih računov“ se pa izmeri z 20/0. Pristojbine od „obresti tekočih računov“ morajo plačati samo tiste

zadruge, ki imajo s svojimi člani vpeljan tekoči račun in sicer od svote obresti, katere so se dotičnim članom od njihovih vlog v tekočem računu vpisale v dobro ali jim jih izplačale.

Neposredne pristojbine se plačajo pri pristojnem davčnem uradu na podlagi izkaza, ki ga napravi zadruška sama. Tiskovine za te izkaze je dobiti pri „Zadružni zvezi“. Izkaz se mora napraviti v dveh izvodih, ki se morata oba predložiti davčnemu uradu, kjer se en izvod obdrži, drugi pa vrne zadrugi s potrdilom o vplačilu neposrednih pristojbin. Ta drugi, vrnjeni izkaz naj zadruška shrani med svojimi uradnimi spisi.

Izkaz se izpolni kakor kaže tabela na sledeči strani.

Po zakonu z dne 3. januarja 1913, drž. zak. št. 5, je plačevanje neposrednih pristojbin odpravljeno za one kreditne zadruge, katerih pravila odgovarjajo zahtevam § 1. zakona z dne 1. junija 1889, drž. zak. št. 91 (to je za posojilnice rajfajzenovke). Vkljub našim opetovanim tozadevnim opozoritvam pa je še dobiti posojilnice rajfajzenovke, ki o tej izpremembi zakona nič ne vedo.

I z k a z

neposrednih pristojbin za l. 1913.

(Ime zadruga) *Kmetijsko društvo v Dobrepoljah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.*

Tek. št.	Sklicevaje se na	Predmet	Pristojbini podvrženi znesek		Lestvica	Pristojbina	
			K	v		K	v
1	letni račun	Vplačani deleži	60	—	I.	0	10
2		Vplačane pristopnine	5	—	I.	0	10
3		Izplačani deleži	15	—	I.	0	10
4		Izplačane obresti deležev	—	—	I.	—	—
5		Drug članom izplačan dobiček	—	—	I.	—	—
6		Obresti tekočih računov	—	—	2 ⁰ / ₀	—	—
		Skupaj	0	30

V Dobrepoljah, 17. maja 1914.

N. N.
predsednik.

(Štampilja)

J. J.
odbornik.

II. Pristojbinski namestek.

Pristojbinski namestek je tista procentualna davščina, ki jo morajo pravne osebe plačevati od svoje nad 10 let trajajoče premoženjske posesti za vsako dobo 10 let.

Zadruge ki so ustanovljene na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70 (zadružni zakon) in ki po svojih pravilih omejujejo poslovanje na lastne člane, plačujejo pristojbinski namestek samo od svojega nepremičnega premoženja in sicer 1¹/₂ odstotka od vrednosti premoženja z 25⁰/₀ pribitka (§ 2. zakona z dne 27. decembra 1880, drž. zak. št. 1 iz l. 1881).

Pristojbinski namestek morajo plačevati torej brez razlike vse zadruge. Toda one zadruge, ki poslujejo tudi z nečlani, morajo plačevati pristojbinski namestek od premičnega in nepremičnega premoženja (1¹/₂ odstotka od vrednosti premičnega premoženja z

25⁰/₀ pribitkom, oziroma 3⁰/₀ od vrednosti nepremičnega premoženja z 25⁰/₀ pribitkom). Tiste zadruge pa, ki omejujejo svoje delovanje na lastne člane, uživajo ugodnosti, ki smo jih navedli v prejšnjem odstavku, da se jim namreč obdavči samo nepremično premoženje in sicer z nižjimi odstotki.

Dolžnost, plačevati pristojbinski namestek, nastopi po preteku 10 let, odkar ima pravna oseba dotično premoženje v posesti. Vzemimo, da je neka mlekarska zadruga kupila neko zemljišče 15. maja l. 1902; za dobo 10 let od tega časa je prosta pristojbinskega namestka. Plačevati ga bo morala še le pričenši s 15. majem 1912. Tisti čas, v katerem nastopi dolžnost do plačevanja pristojbinskega namestka (torej v našem slučaju 15. maja 1912), je tudi merodajen za presojo vrednosti tej davščini podvrženega predmeta.

Da more davčna oblast odmeriti višino

pristojbinskega namestka, mora zakoniti zastopnik pravne osebe vložiti napoved o njenem premoženju. Napoved se napravi ločeno za zemljišča, stavbe in premično premoženje. V ta namen je treba dobiti pri davčnem uradu posebne, za to napoved določene vzorce. Vsak predmet, ki tvori sam zase posebno celoto, je navesti ločeno. Obenem je treba navesti natančno vrednost dotičnega predmeta. Od vrednosti premičnega premoženja se odtegnejo dolgovi, ki jih ima pravna oseba na dotični premičnini ob času, ko je za njo nastala dolžnost plačevati pristojbinski namestek. Napoved je vložiti pri pristojnem davčnem uradu, ki jo predloži uradu za odmero pristojbin (finančnemu okrajnemu ravnateljstvu).

Glede roka, v katerem je treba predložiti napoved o premoženju, ki je bilo ob začetku desetletja podvrženo pristojbinskemu namestku, se izdado odredbenim potom primerne določbe za vsako obdavčljivo dobo. Za sedanje desetletje 1910 do 1920 je bil rok za vlaganje napovedi vsled naredbe finanč. ministra z dne 10. oktobra 1910, drž. zak. št. 186, določen do konca meseca aprila 1911, kakor tudi so bile v tej naredbi navedene natančnejše določbe o obliki in vsebini napovedi.

Ne glede na to pa je treba napoved predložiti 30 dni potem, ko je dotični predmet postal podvržen pristojbinskemu namestku. V poprej navedenem primeru je mlekarska zadruga kupila zemljišče dne 15. maja 1902, dolžnost plačevati pristojbinski namestek se prične s 15. majem 1912, a napoved je predložiti vsaj do 15. junija 1912. Na prošnjo stranke se pa lahko dovoli, da se v teku 30 dni po preteku tistega leta, v katerem se je pričela davčna dolžnost, predloži skupna napoved o vseh predmetih, ki so v tem letu postali podvrženi pristojbinskemu namestku.

Pristojbinski namestek se odmeri za dobo 10 let in sicer vedno za vsako kalendarično desetletje. Ako je torej kako premoženje tekom dotičnega desetletja postalo podvrženo

temu davku, odmeri se pristojbinski namestek samo za dobo do konca desetletja. N. pr. neko premoženje, ki je vredno 10.000 K, bo postalo obdavčljivo dne 31. marca 1919; ker poneha sedanje desetletje z dnem 31. decembra 1920, se bo pristojbinski namestek odmeril samo za 1 leto 9 mesecev. V tem slučaju bi znašal pristojbinski namestek, ako se plačuje $1\frac{1}{2}$ odstotka od vrednosti, za celo desetletje, 1911 do 1920 K 150, in ker se odmeri samo za ono dobo, ki traja do konca desetletja, se odmeri v tem slučaju za čas enega leta in 9 mesecev z K 25·25.

Plačati pa odmerjenega pristojbinskega namestka ni treba naenkrat. Na vsako posamezno leto odpadajoči znesek se lahko plača v štirih enakih obrokih in sicer dne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra vsakega leta, toda vedno za naprej.

Pripomniti je še, da kaka morebitna izprememba, ki se je zgodila tekom desetletja pri premoženju, ne upliva nič na že odmerjeni pristojbinski namestek. Le tedaj, če se kako nepremično premoženje proda, je izjemoma dovoljeno, prositi za odpis pristojbinskega namestka od tistega časa naprej, ko se je izvršila prodaja. Tozadevni prošnji je priložiti potrebne izkaze, na kar se pristojbinski namestek za ostalo dobo odpiše, oziroma povrne tista vsota, ki je bila iz tega naslova preveč plačana.

III. Rentni davek.

Rentnina (prihodnina) je oni davek, ki ga plačujejo hranilnice in posojilnice od izplačanih in kapitalizovanih obresti hranilnih vlog in znaša $1\frac{1}{2}\%$ od te svote. Kreditne zadruge bi morale ta davek plačevati v prvih 14 dnevih po preteku vsakega četrtletja, torej štirikrat na leto. Onim rajfajzenskim posojilnicam, ki so včlanjene pri Zadrugi zvezi v Ljubljani, je c. kr. finančno ministerstvo z odlokom z dne 6. aprila 1906. št. 6039, dovolilo, da smejo plačevati rentni davek v letošnjih obrokih, in sicer vsako leto najpozneje do konca meseca julija za preteklo upravno leto.

I z k a z
o prihodnini, oddani po § 133.

Kupon (odrezek), katerega

Oznamenilo odbijanju zavezanega dolžnika *Hranilnica in posojilnica v Podgori, r. z. z n. z.*
Oznamenilo izplačujoče blaginice

odloči stranka,

Oznamenilo časa, za katerega se oddaja prihodnina (§ 134.): za l. 1913.

ko ga je potrdil urad.

1	2	3	4	5	6	7
Vrsta izplaćanih oziroma v prid zapisanih prihodnih prijavljenih prejemkov	Odstopni postavki oziroma vanja	Višina izplaćanih oziroma v prid zapisanih prihodnih prijavljenih prejemkov v obliki 1. oznamenijske vrste	Ujorabljeni odstotni stotni hodnine	Pripadajoči davčni znesek	Potemtakem se je oddal	
				K	h	znesek za dne
						komu
<i>Obresti hranilnik vlog:</i>						
a) izplaćane	4 1/2 0/0	K 840-15	1 1/2 0/0	78	50	<i>sedemdeset osem kron 50 h</i>
b) kapitalizovane		$\frac{4392-73}{K 5232-88}$				<i>18. junija 1914</i>
						<i>c. kr. davčnemu uradu v Vel. Laščah</i>

(To izpolni državna blaginica (davčni urad)).

Podpis stranke, oziroma izplačujoče blaginice:
N. N. (Štampilja.) J. J. *odbornik.*

Zgornji znesek K h, t. j. zaračunan pod dnev. št. K h,

je bil pri tukajšnjem uradu dne v prejem.

Podpis obeh višjih uradnikov ali njihovih namestnikov.

Podpis obeh višjih uradnikov ali njihovih namestnikov.

kot prihodnina, pobrana po odbiku v zmislu § 133. zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220) za čas od do položen danes pri tukajšnjem uradu in v prejem računjen pod dnev. št. dne

Rentni davek se plača pri pristojnem davčnem uradu na podlagi posebnega izkaza. Tiskovino za izkaz (obrazec C/III.) je dobiti pri vsaki davkariji.

Izkaz je napraviti v 2 izvodih, ki naj se sledeče izpolnita: Zgoraj naj se označi tvrdka zadruga na vrsticah, ki sta v ta namen določeni. Potem se spodaj izpolnijo posamezne rubrike. V prvo rubriko se zapiše: obresti hranilnih vlog a) izplačane, b) kapitalizovane. V drugi rubriki se navede obrestna mera za hranilne vloge n. pr. $4\frac{1}{2}\%$. V tretjem razpredelku se zabeleži vsota a) izplačanih, b) kapitalizovanih obresti hranilnih vlog. V četrti rubriki se navede odstotek prihodnine, t. j. $11\frac{1}{2}\%$. V peti rubriki se s številkami zabeleži skupni znesek rentnine. V naslednjem razpredelku se znesek rentnine, zapiše z besedami, dalje se navede datum vplačila in se označi pristojni davčni urad. Potem se pritisne štampilja in se podpiše načelnik, kakor to določajo pravila, navadno načelnik in en odbornik.

Oba izkaza se nato z zneskom rentnega davka vred predložita davčnemu uradu. En izkaz ostane na davkariji. Na drugem izkazu potrdi davkarija prejem rentnine in sicer dvakrat, na izkazu in kuponu. Ta drugi izkaz se vrne posojilnici, ki kupon odreže in ga shrani med svojimi akti, ostali večji del (izkaz) pa pošlje okrajnemu glavarstvu kot davčni oblasti.

Izkaz se izpolni kakor kaže tabela na predstoječi strani.

IV. Pridobninski davek.

Katere zadruga morajo plačevati pridobninski davek in katere so ga popolnoma ali pogojno oproščene, dalje kako se napravi napoved in v katerem roku se mora napoved predložiti, o tem glej članek „Vloge zadrug po občnem zboru“ v zadnji številki. Tudi smo ondi na kratko omenili, kako se ta davek izračuna. Tu pripomnimo le, da morebitni prizivi zoper izmero pridobnine nimajo odločilne moči. Davek se mora takoj plačati kakor je

predpisan; če se vloženemu prizivu pozneje ugodi, potem se preveč plačana vsota povrne, oziroma se všteje pri naslednjih obrokih. Pridobnina se plačuje v štirih enakih obrokih vsakega leta, ki zapadejo dne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra v plačilo.

Agent sodi naše posojilnice.

V americkem listu „Glas Naroda“, ki se zove „list slovenskih delavcev v Ameriki“ in ga izdaja znani lastnik potovalne pisarne Fr. Sakser v New-Yorku, je v št. 16. z dne 23. januarja 1914 objavljen naslednji napad na naše kreditne zadruga:

„V nekem koledarju se na več straneh priporoča razne takoimenovane klerikalne posojilničice in hranilničice, kamor naj naši rojaki nalagajo svoje težko zaslužene denarje. To priporočilo je zgolj strankarstvo in pri varnem nalaganju plodov delavskih žuljev se ne sme gledati na strankarstvo, pač pa na sigurnost, katere pa ni najti pri velikem številu priporočenih hranilnic in posojilnic v starem kraju.

Mi pišemo to na podlagi mnogoterih izkušenj, ko smo za naše rojake v Ameriki realizirali hranilne vloge pri takih zavodih. Marsikdo je moral čakati mesece in mesece, predno je dobil iz takih malih posojilnic in hranilnic denar nazaj; precejšnje število jih pa še čaka. Kako trda gre rojaku, ako kupi tukaj kako posestvo in napravi pogodbo, da bo v določenem času plačal obroke! Siromak se zanaša, da dobi kmalu naloženi denar, a v mnogih slučajih se bridko vara.

Te male hranilnice in posojilnice odgovarjajo po navadi, da je treba čakati po par mesecev ter se sklicujejo na svoja pravila; rojak pa nestrpnno čaka na denar in dostikrat trpi občutno škodo.

To so izkušnje, ne pa kako strankarstvo! Z dokazi pridemo lahko na dan, a javno nočemo imenovati imena takih hranilnic in posojilnic. Ako se hoče priporočitelj teh

zavodov potruditi k nam, mu drage volje odpremo knjige in na lastne oči se bo prepričal, da je žalibog res tako!

Najboljše slovenske hranilnice, to je Mestne hranilnice ljubljanske, pisatelj ne omenja; to pa iz strankarstva. Ta zavod je še vselej izplačal, in vsako svoto prvi dan, ko je dospela knjižica tjakaj; na knjižice tega zavoda dobe vlagatelji, ako žele tako, tudi takoj denar, ako se izkažejo, da so oni pravi lastniki.

Mi ne pišemo to iz strankarstva, ampak na podlagi mnogoletnih izkušenj. Niti na um nam ne pride, da bi uganjali strankarstvo, ako govorimo o nalaganju delavskih prihrankov. Gre se tu zgolj za varnost in hitro izplačevanje vlog, ako želi stranka tako. Ni pa lepo priporočati iz golega strankarstva zelo dvomljive, male hranilnice in posojilnice ter spravljati ljudi v zadrego. Pri varnem nalaganju plodov delavskih žuljev se ne sme nikdar gledati, kake barve je ta ali ona posojilnica, ampak gledati se mora na njeno sigurnost in garancijo. Nikakor pa ne gre speljavati iz golega strankarstva ljudi v zadrege in nepravilike! Svetovati je lahko, ker svetovalec še nikdar ni ničesar izgubil, pač pa oni, ki je poslušal ter se dal zvoditi.

Da pa mi v prvi vrsti priporočamo za nalaganje prihrankov v starem kraju edinole Mestno hranilnico ljubljansko, imamo za to zelo tehtne vzroke. Ta hranilnica stoji pod strogim nadzorstvom mestnih odbornikov in deželne vlade; za vloge jamči celo mesto Ljubljana z vso davčno močjo. Ta hranilnica ne sme špekulirati, ampak dajati posojila le na prvem mestu na posestva. Kupovati sme le državne in deželne obveznice, katere vrednostne papirje se vedno lahko proda ter je za nje dobiti najmanj 75 odstotkov posojila od državnih bank. To je pravo poroštvo.

Male hranilnice in posojilnice pa nimajo nikakih veščakov in tudi zelo mala poroštva. Ako kje kaj počti, se izkažejo poroštva ničevim.

Tako nas uči britka izkušnja pri Glavni posojilnici v Ljubljani.

Nekateri gospodje igrajo takorekoč „va banque“ in razsipajo denar tudi v strankarske namene. Ko pa želi kak vlagatelj večjo svoto v izplačilo, ga pa postavijo na dolge obroke.

Zato priporočamo rojakom po Združenih državah, naj bodo vedno zelo previdni pri vlaganju njihovih težko zasluženih prihrankov ter se izogibajo strankarskih, premnogokrat piškavih posojilnic in hranilnic. Po toči zvoniti je prepozno!“

F. S.

„Glas Naroda“, oziroma njega lastnik Fr. Sakser, je izkazal torej našim posojilnicam po deželi dvomljivo čast, da jih je vzel pod svoj kritični mikroskop in jih preiskal na znotraj in na zunaj, hoteč jih naslikati ameriškim izseljencem kot „hranilničice in posojilničice, pri katerih ni najti sigurnosti, pri katerih ni nikakih veščakov in zelo malo poroštva, razsipajo denar v strankarske namene in postavljajo vlagatelje na dolge obroke, so strankarske in premnogokrat piškave i. t. d.“

Iz vsega se vidi, da mož čisto nič ne pozna ne ustroja, ne delovanja in pomena kmečkih posojilnic, zato nam bo kolobocija njegovih mislij takoj razumljiva. Še bolj razumljiv pa nam bo njegov nastop, če upoštevamo, da ne dela zastonj. Od tod njegova sveta jeza. Kot lastnik potovalne pisarne pride mnogo v stik z našimi izseljenci in je temu svojemu opraviilu pridružil še drugo, da namreč pošilja izseljencem denar v staro domovino. Za to svoje delo si zaračuna kajpada provizijo. Da dobiva tudi od denarnih zavodov, katerim naklanja hranilne vloge, kakšno malenkost, bo tudi precej verjetno. Pšenica mu je šla dolgo časa prav lepo v klasje, osobito ker mu ni nihče delal nikake konkurence pri njegovem dobičkanosnem podjetju.

Sedaj ga je pa naenkrat v njegovem idiličnem miru nekaj zmotilo. V koledarju „Ave Maria“, ki je namenjen ameriškim rojakom, je Zadružna zveza v Ljubljani priobčila re-

klamno notico, v kateri priporoča slovenskim izseljencem, naj se pridno poslužujejo pri nalaganju vlog naših domačih posojilnic. To je storila tem lažje, ker večina naših izseljencev pozna delovanje posojilnic že od doma. Prav mnogo je med njimi tudi takih, ki so že ponovno pri posojilnici iskali pomoči in jo tudi dobili. Skoraj vsi naši izseljenci pripadajo kmečkemu stanu in je zato le prav, da v prvi vrsti nalagajo svoje prislužke v kmečkih posojilnicah, h katerim se bo po svojem povratku še marsikdo zatekel po posojilo. Ali ni torej Zadružna zveza opravičeno priporočala, da naj se rojaki v Ameriki poslužujejo kmetijskih posojilnic in jim naravnost brez dragih posredovalcev pošiljajo težko prislužene prihranke? Ali tu ne sme veljati geslo: Svoji k svojim!

Po mnenju g. Sakserja je to nedopustno. On ima v čisljih samo „Mestno hranilnico ljubljansko“. Bo že vedel, zakaj. Svoje čase je pa gojil posebno nagnenje do bivše „Glavne posojilnice“. Je tudi vedel, zakaj. Tako se njegovi nazori o vrednosti denarnih zavodov izpreminjajo, kakor pač nanesejo razmere in še kaj družega zraven. Zanimivo je, kako se ogreva za Mestno hranilnico ljubljansko. Na Kranjskem imamo še mnogo drugih mestnih in občinskih hranilnic, ki so ravno tako pupilarno varne kakor ljubljanska, in imamo deželno banko, za katero jamči vsa dežela Kranjska (torej tudi ljubljanska občina). Ali vse te pupilarno varne zavode g. Sakser prezre, on priporoča samo Mestno hranilnico ljubljansko, ta je kaj vredna, vse drugo niti imena ne zasluži.

Kakor skuša biti g. Sakser vsaj zunaj resen, mu vendar včasih malo izpodleti in postane smešen. Huduje se namreč, da se v označeni reklamni notici v koledarju „Ave Marija“ nič ne priporoča Mestna hranilnica ljubljanska. Če bi Zadružna zveza v Ljubljani plačevala inserate za zavode, ki z njo niso v nobenem stiku, bi bilo to več kakor — amerikansko! Menda bo vsaj to uvidel „veščak“ Sakser.

Da bi se spuščali v meritorno razpravljanje te zadeve, nima smisla in bi bilo tudi nekam čudno, če bi hoteli braniti ugled naših posojilnic napram agentu. Zabeležili smo gorenji napad le zato, da so naše posojilnice na jasnem in da vedo ob priliki nastopiti proti takim osebam s sredstvi, ki več izdado kakor prerekanje po časopisju.

Rusko zadružništvo.

O zadružništvu na Ruskem je bila priobčena v 25. številki „Slovenca“ z dne 5. marca t. l. naslednja razprava o ruskem zadružništvu:

Zadružno gibanje se v Rusiji silno širi, ne samo med izobraženimi stanovi, ampak tudi med kmeti, ki skušajo zadružno misel v vseh oblikah uporabljati za vsakdanje življenje. Pa navdušenje za zadružno gibanje vsebuje več nego zgolj organizacijo za olajšanje prodaje, nakupa itd.: njegov cilj je duševna, moralna in gospodarska povzdiga ruskega kmeta.

Finančna nezmožnost ruskega kmeta in njegova odvisnost od vaškega oderuha je po prizadevanju časnikov nagnila vlado, da je prišla na pomoč. Tupatam so ustanovili vaške bančne družbe in tudi državna banka je šla na roko. Ogromne mase so se le počasi gibale in do pred kakimi tremi, štirimi leti je bil napredek kaj skromen. Tekom zadnjih 3—4 let pa se je ustanovilo na tisoče zadružnih vaških bank z milijoni članov; vloge neprestano naraščajo in kredit, ki ga je dovolila država do aprila t. l., znaša okrog 175 milijonov rubljev. Sedaj obstoji nad 20.000 raznih zadružnih bank s 4,663.833 člani z okroglim kapitalom 500 milijonov rubljev.

Teh bančnih zadrug je največ v južnih in uralskih gubernijah, v evropski Rusiji več nego v azijski. Na tisoč posestnikov pride v prvi 183 zadružnikov, v celi Rusiji pa le 161; sicer pa sibirski kmetje ne zaostajajo več dosti in njihove vloge naraščajo od leta do leta v geometrični progresiji.

Poglavitni namen teh združnih bank je posojanje majhnih zneskov kmetom v poljedelske namene. Vsled neugodnih razmer je znašala obrestna mera 12 odstotkov, ki jo pa skušajo zdaj znižati. V novejšem času pa dajejo tudi posojila na žito, za zgradbo žitnic in elevatorjev in da pomorejo kmetom pridelke ugodnejše prodajati. Vlada in državna banka snujejo načrte za zgradbo cele mreže velikih zalog in elevatorjev za žito po celi državi, združne banke pa pomagajo majhnim posestnikom ter gradijo majhne žitnice po tisočerih vaseh.

Imajo nadalje poljedelske zadruge, kojih število vedno bolj narašča. Izpočetka je bil njihov namen predvsem vzgojevalen, razširjati znanje članov v poljedelskih zadevah. Izza 1910 pa se je ta namen umaknil praktičnim ciljem, izvečine vrtnarstvu, čebelarstvu, ribarstvu, mlekarkstvu, ovčje- in svinoreji. Raznih poljedelskih zadrug je bilo leta 1912 skupaj 956.

Zlasti mlekarske zadruge so imele velik uspeh, posebno še v Sibiriji. Leta 1907 je bilo v zapadni Sibiriji le šest mlekarskih zadrug, leta 1910 pa že 60, in začetkom leta 1913 130. Zveza sibirskih zadrug za surovo maslo ima od leta 1908 agencijo v Londonu in je izvozila lani surovega masla za 45 milijonov rubljev.

Sibirski uspeh je vzpodbodel evropske kmete in zadnji dve leti so ustanovili celo vrsto mlekarskih zadrug v gubernijah Vologda, Moskva in Petrograd. Leta 1912 se je 17 mlekarskih zadrug blizu Moskve združilo v svrhu preskrbljevanja Moskve z mlekom in s surovim maslom.

Lani je ustanovilo 1491 zadrug „Ljudsko banko“ v Moskvi s kapitalom okrog 10 milijonov rubljev in z namenom pomagati raznim družbam in zadrugam pri njihovih trgovskih in denarnih transakcijah. Na prvem obč. zboru v letošnjem maju so sklenili povišati kapital na 20 milijonov ter prositi vlado dovoljenja za otvoritev 12 podružnic.

Združno gibanje podpirajo krajevni vladni organi. Enako zemstva, ki se sama združujejo med seboj, organizujejo v velikem obsegu prodajo kustarnih izdelkov, pospešujejo zgradbo refrigeratorjev za prevoz jajc in surovega masla. Zemstva od Ufe, Viztke, Jekaterinburga in Perma so se združila v svrhu prodaje kustarnih izdelkov po Sibiriji ter grade skladišča v več sibirskih kupčijskih središčih.

Dne 1. januarja 1912 je bilo na Ruskem 6730 konsumnih društev, izmed teh 4716 vaških z nad milijon člani. Njihov namen je nadomestiti vaške prodajalce, ki so odirali vedno zadolžene kmete. Preskrbujejo člane z vsemi življenskimi potrebčinami ter razdeljujejo dobiček med člane v razmerju z njihovim nakupom. Njih namen je kupovati na najboljših in najcenejših trgih, v ta namen snujejo zveze po raznih provincah za nakup na debelo. Največja teh zvez je „Moskavska zveza konzumentov“ s čudovito naraščajočim prometom. Leta 1911 je imela okrog 30 milijonov rubljev prometa, naslednje leto pa malone 50 milijonov. Ima agencije v Kijevu, Belocerkovu, Rostovu ter Odesi.

Splošna tendenca je ustanoviti stike med raznimi oblikami zadrug, zvezati združne banke s poljedelskimi zadrugami, doseči sodelovanje med poljedelskimi zadrugami in konsumnimi društvi ter narediti „Ljudsko banko“ bankirjem celega združnega gibanja.

To gibanje pospešujejo združni časniki, ki jih je izhajalo leta 1912 22. Oni razširjajo združno idejo ter dajejo praktične nasvete zadrugam in članom. V kratkem se vrši v Kijevu drugi združni kongres.

Združni pregled.

Vprašanje obrestne mere je stvar, s katero se sedaj ukvarjajo več ali manj pri vseh večjih denarnih zavodih. Tudi mnoge naše posojilnice so pri tem interesirane, nekatere manj, druge bolj. Obrestna mera avstroogrške banke je padla od 6% na 4¹/₂%, privatni diskont se je na denarnem

trgu znižal pod $3\frac{1}{2}\%$. Vsled tega so tudi vse druge banke zelo znižale obrestno mero, v prvi vrsti seveda za vloge v tekočem računu, pa tudi za navadne hranilne vloge. Hranilnice, ki so bile za časa krize tudi zvišale obrestno mero vlog na $4\frac{1}{4}\%$, ponekod na $4\frac{1}{2}\%$, jo večinoma še vzdržujejo na tej višini.

Če se sedanji položaj ne bo izpremenil, je z gotovostjo pričakovati da se bo obrestna mera pri bankah in hranilnicah v prav kratkem času zopet znižala. Taka izprememba je verjetna tem bolj, ker bo šla avstroogrška banka kmalu z obrestno mero zopet navzdol in sicer na 4% , kakor se splošno zatrjuje. Položaj avstroogrške banke se je proti koncu februarja namreč znatno poboljšal, ker njen menični portfelj je od 926 padel na 707 milijonov kron in se je povrnilo tudi mnogo lombardnih posojil (okoli 136 milijonov kron od decembra naprej). Vse to kaže, da je nastopilo na denarnem trgu znatno olajšanje.

Nekatere naše posojilnice so bile vsled konkurence drugih denarnih zavodov prisiljene zvišati obrestno mero hranilnim vlogam. Če je bilo to povsod potrebno, dvomimo, vendar se s tem vprašanjem tu ne bomo bavili. Povdarjamo le, da je za naše posojilnice jako neprilično obrestno mero tako menjavati, kakor se izpreminjajo razmere na denarnem trgu. Obrestno mero zvišati, to ni posebno težko, veliko večje neprijetnosti pa nastanejo, ko jo je treba znižati. In sedaj je prišel čas, ko se bo treba lotiti tudi te stvari.

Še na neko okolnost moramo opozoriti. V zadnjem času so banke z vso paro priporočale manjšim denarnim zavodom v provinci nakup vrednostnih papirjev in so jim slikale v najlepših barvah koristi, ki jih baje nudijo od njih priporočani papirji. To delo se bo v bližnji bodočnosti še ponavljalo. Posojilnice moramo svariti, da naj se ne dajo zapeljati. Kurzno gibanje v zadnjih letih je bilo tako, da moramo posojilnicam resno odsvetovati, da bi si naprtile kake vrednostne papirje, ker bi se to utegnilo v prihodnosti zelo maščevati. Splošno pri nas sicer ni opazati, da bi imele posojilnice kako posebno veselje do nakupa vrednostnih papirjev, tem bolj žalostne pa so izkušnje, ki so jih v tem oziru doživele združne organizacije po drugih krajih. Zato moramo pravočasno svariti naše kreditne zadruge, da naj se varujejo vsake neprevidnosti in naj ne delajo takih napak, ki bi jim kasneje utegnile napravljati veliko preglavico.

Nevarnost kurznihi izgub za združne organizacije. Dne 9. decembra lanskega leta je imela

„Zveza rajfajznovk in kmetijskih zadrug na Nemškem Tirolskem“ svoj izredni občni zbor. Načelstvo zveze je predložilo občnemu zboru v pretres vprašanje, ali naj zveza likvidira zaradi ogromnih kurznihi izgub pri njenih vrednostnih papirjih. Koncem leta 1912 je imela namreč zveza nepokrite kurzne izgube K 186.802.—, kar je imelo za posledico, da so se mnoge zadruge zvale, da se bodo odpisali pri zvezi ne samo njihovi deleži, ampak da bodo morale poleg tega še posebej doplačevati v pokritje omenjene zgube. Vsled tega je iz zveze izstopilo 72 posojilnic in ena produktivna zadruga s skupaj 103 deleži. Zvezino vodstvo je hotelo te izstopivše zadruge pritegniti k pokrivanju zgube na ta način, da bi se jim odpisali deleži in da bi povrh tega še prispevale z zneskom 20.000 K v označeni namen. To bi pa bilo mogoče doseči le potom likvidacije zveze. Na občnem zboru pa so vsi govorniki nastopili proti likvidaciji zveze, ker bi bila s tem združena nepregledna škoda ne samo za včlanjene zadruge, ampak tudi za pojedine člane teh zadrug. Zveza ima sedaj namreč okoli 4 milijone kron vrednostnih papirjev, med njimi za približno $2\frac{1}{2}$ milijona kron zadolžnic tirolskega deželnega hipotečnega zavoda (deželne banke). Te zadolžnice se obrestujejo po $4\frac{1}{2}\%$ in imajo kurz približno 95.75. Seveda je ta kurz bolj umetno narejen. Če bi se na enkrat ponudilo za $2\frac{1}{2}$ milijona teh zadolžnic na prodaj, potem bi jim brezdvomno cena silno padla, kar bi pomenjalo, da bi se zgoraj omenjena kurzna zguba zveze zelo, zelo povečala in včlanjene zadruge bi morale za pokritje zgube potem mnogo več prispevati. Posledica bi bila potem jako huda. Ti tehtni pomisleki so bili merodajni, da je občni zbor sklenil, da naj zveza ne stopi v likvidacijo, zlasti ker so zastopniki deželnega odbora obljubili predlagati v deželnem zboru, da naj dežela prevzame jamstvo za to kurzno izgubo.

Gospodarski pregled.

Hranilne vloge bank. V finančnem odseku nižjeavstrijskega deželnega zbora so v preteklem zasedanju obravnavali o nalaganju hranilnih vlog pri bankah. Poročevalec Philp je predlagal, obrniti se do centralne vlade z zahtevo, da naj predloži parlamentu načrt zakona, po katerem bi bilo bankam zabranjeno sprejemati hranilne vloge. Ta predlog je bil sprejet. Seveda je veliko vprašanje, če bo vlada dobila toliko poguma, v tem oziru res kaj storiti. Značilno pa je, da se v javnosti čim dalje bolj razpravlja o tem, kako se banke pehajo za hranilne vloge.

Avstrijske pivovarne v l. 1912. Finančno ministrstvo je pred kratkim izdalo izkaze o dohodkih užitninskega davka za l. 1912, ki obsega nekatere zanimive podatke o številu pivovarn v Avstriji, uporabi surovin, delovnih razmer, varjenju, izvozu in uvozu piva. Po teh podatkih je bilo v Avstriji 1111 pivovaren, za 35 manj nego v prejšnem letu. Po posameznih kronovinah se dele pivovarne tako-le: Nižja Avstrija 42, Gornja Avstrija 127, Solnograško 37, Štajersko 24, Koroško 34, Kranjsko 7, Trst z okolico 1, Tirolsko 43, Predarelsko 26, Češko 555, Moravsko 93, Šlezija 27, Galicija 88, Bukovina 7. V Istri, na Goriškem in v Dalmaciji ni pivovarn.

Od obstoječih pivovarn jih je obdelovalo 854 izključno avstrijski ječmen, 54 izključno ogrski ječmen, 134 avstrijski in ogrski ječmen in 1 pivovarna v Galiciji izključno inozemski ječmen.

Povprečno so imele pivovarne skupaj 29.681 delavcev, od katerih je bilo plačano dnevno 5396, tedensko 10.489, mesečno 13.247 in v akordu 549.

Pridelalo se je piva 22·7 milijona hektolitrov in sicer na Nižjem Avstrijskem 3.71, Gornjem Avstrijskem 1·11, Solnograškem 0.45, Štajerskem 1·35, na Koroškem 0.25, na Kranjskem 0.11, v Trstu z okolico 0·13, na Češkem 10·66, na Moravskem 1·82, v Šleziji 0·64, v Galiciji 1·62 in v Bukovini 0·19 milijona hektolitrov.

Dolgovi evropskih držav znašajo že 160 tisoč milijonov. Za obresti in amortizacijo dolgov ki so nastali vsled vojn, se plačuje na leto okrog pet milijard. Večinoma so ti dolgovi nastali vsled vojsk in oboroževanja. Vojaštvo evropskih držav šteje v miru okrog pet milijonov mož. To so sami mladi fantje, ki so odtegnjeni koristnemu delu. Na leto stanejo ti okrog 9 tisoč milijonov, izguba na njihovem delu pa 6 tisoč milijonov. Leta 1914, če ne bo nobene vojne, bo samo oboroženi mir stal Evropo okrog 20 tisoč milijonov. To je žalosten napredek!

Davčna in kazenska pomilostitev o novi k zakonu o osebnih davkih. V uradni „Wiener Zeitung“ je bila pred kratkim objavljena novela o osebnih davkih, zakon, s čegar vsebino in postankom se je pečala javnost že več let. V krogih davkoplačevalcev so se posebno razmotrivale in kritizirale izpremembe v davčni lestvici, znatno zvišanje davka prostega eksistenčnega minima, kakor tudi mnogoteri drugačni oziri na gmotno šibkejšje elemente, temu nasproti pa zopet povišek za manj obtežena gospodarstva, — ta povišek je javnost po krivem nazvala „davek za samce“, — mnoge določbe, ki

naj zagotovijo v polnem obsegu pravice strank v priredbenem in kazenskem postopku, posebno pa uvedba takozvanega obveznega pogleda v knjige in podelitev obširne pomilostitve. V resnici je uvedba obveznega vpogleda v knjige novo sredstvo za ugotovitev dohodka davkoplačevalcev. Od te nove uvedbe v zvezi z obširno amnestijo je pričakovati, da se bodo tudi tisti davčni obvezanci, kojih ravnanje dosedaj ni bilo odkritosrčno, v bodoče zavedli svojih državljanskih dolžnosti glede neposrednih osebnih davkov. Po členu II. novele o osebnih davkih se nanaša pomilostitev na občno pridobnino, rentnino, dohodnino, plačarino, na hišni davek in na vojaško takso. Kdor v bodoče glede nobene teh davščin ne bo namenoma zakrivil kak prestopok, temu se ni bati za preteklost niti naknadne izpremembe pravomočno izvršenih odmer, niti uvedbe kazenskih preiskav glede navedenih davščin, — naj si je tudi pred razglasitvijo novele o osebnih davkih podal napačne davčne napovedi, ali pa da sploh ni vložil napovedi in izjav, katere bi po zakonu moral podati. Pri pomilostitvi se ne bo delalo razlike, je-li so po zakonu prepovedana dejanja ali oprostitev res povzročile, da se davčni prepis popolnoma ali delno ni mogel izvršiti ali ne. Ako pa zadene davčnega zavezanca v bodoče kazni radi kakega namenoma izvršenega prestopka, zakrivljenega po razglasitvi novele o osebnih davkih glede kake zgoraj imenovane davščine, bi izgubil seveda dobrote amnestije za zadnja tri leta. Splošna odveza (generalni pardon) obstoji tedaj za vso preteklost ampak le za one, ki bodo v bodoče zadoščali v polnem obsegu svojim davčnim dolžnostim. Člen II. novele vsebuje nadalje še dalekosežne olajšave za tiste davkoplačevalce, proti katerim že tečejo davčne kazenske preiskave v prvi ali drugi inštanci. Te določbe zanimajo, kar se lahko z zadovoljstvom povdarja, pač le tesen krog davčnih zavezancev. Razen tega se bodo davčni zavezanci, ki so seveda v preiskavi, obvestili od preiskovalne oblasti še posebej tako o koristih, ki so zanje nastale z amnestijo, kakor o korakih, potrebnih za doseg te koristi. Obe novosti — amnestija in možnost vpogleda v knjige — bodeta imeli gotovo določilen vpliv na prihodnji razvoj davčne priredbe in na bistveno in trajno izboljšanje razmer med davkoplačevalci in državnimi organi. Pričakovati se da, da le-ti organi ne bodo več primorani davčne zavezance šele z opetovanimi očitki, vabili in izpraševanji opominjati na odkritosrčno izpolnjevanje svojih dolžnosti. Davčne izjave bodo imele veliko večjo važnost za odmero in bodo tvorile zato za-

nesljiv in tedaj tudi sigurnejši temelj priredbe. V isti meri pa se bo seveda tudi povišala odgovornost napovednikov za pravilnost napovedb.

Novi osebno-dohodninski davek. V nastopnem prinašamo pregled, koliko se bo plačevalo osebnodohodninskega davka pri dohodkih, označenih v prvih 21 stopinjah, ki pridejo pri nas najbolj v poštev:

dohodek od	do všteti	davek
1.600	1.700	13·60
1.700	1.800	12·20
1.800	1.900	17—
1.900	2.000	18·70
2.000	2.200	20·40
2.200	2.400	24·40
2.400	2.600	28·50
2.600	2.800	32·60
2.800	3.000	36·70
3.000	3.200	40·80
3.200	3.400	44·90
3.400	3.600	49—
3.600	3.800	55·10
3.800	4.000	61·30
4.000	4.400	69·50
4.400	4.800	79·50
4.800	5.200	90—
5.200	5.600	100·50
5.600	6.000	112·50
6.000	6.600	127—
6.600	7.200	145·50

Samski, ki imajo dohodek nad 2400 K, plačajo za 15 in taki, ki skrbe poleg sebe samo še za eno osebo, pa za 10 odstotkov višji davek.

Železnice v Avstriji. Leta 1912 so bile vse železnice v naši državi dolge 22.799 km; proge državnih železnic so bile dolge 13.005 km; one zasebnih železnic pa 9794 km. Osebni promet se je zvišal za 5·14⁰/₀; 92·5⁰/₀ vseh potnikov se je vozilo v III. razredu. Tovorni promet se je zvišal za 8·95⁰/₀. Dohodkov so imele železnice okrog 1135 milijonov kron, in sicer državne železnice 896, zasebne pa 239 milijonov kron.

Izvoz sladkorja iz naše države je znašal leta 1913 11.514 milijonov meterčnih stotov, leta 1912 7.452 in leta 1911 6.742 milijonov meterčnih stotov. Najbolj je poskočil izvoz sladkorja na Anglesko in na Turško, a tudi druge države niso zaostale.

Poročilo Gospodarske zveze v Ljubljani.

Umetna gnojila:

Rudninski superfosfat. Gospodarska zveza ima superfosfat vedno v zalogi in ga pro-

daja na drobno iz svojega skladišča po K 7— za 100 kg. Zadrugam priporočamo, da naročajo skupno v celih vagonih, ker s tem si prihranijo veliko izdatkov na voznini. Pri odjemu celega vagona ponudimo superfosfat s 14% v vodi razstopne fosforove kisline po K 6·70 za 100 kg franko vsaka postaja na Kranjskem.

Tomasova žindra 18% stane K 7— franko naše skladišče, višje ali nižjeodstotna 34 vinarjev dražje ali cenejše. Pri odjemu celega vagona se zaračuni 18% po K 5·70 franko kolodvor Trst.

Kalijeva sol stane 12·60 za 100 kg. Kdor gnoji z rudninskim superfosfatom ali tomasovo žindro, ta mora gnojiti tudi s kalijem, bodisi s kalijevo soljo, ki vsebuje 42% kalija ali pa s kajnitom, ki vsebuje 12—14% kalija. Samo ob sebi umevno priporočamo kalijevo sol, ki vsebuje trikrat toliko kalija kakor kajnit. Kajnit stane K 5·50 za 100 kg.

Kostno moko prodaja Gospodarska zveza po K 10 za 100 kg.

Čilski solitar stane K 34— za 100 kg franko postaja Ljubljana.

Amonijev sulfat stane K 38— za 100 kg.

Krmila:

Tropine podzemskega oreha vsebujejo 56 do 57 odstotkov beljakovin in maščobe, vsled česar jih zadrugam, kakor tudi posameznim živinorejcem toplo priporočamo kot vspešno močno krmilo. Stanejo K 20.— za 100 kg; pri odjemu celega vagona dovolimo znaten popust.

Lanene tropine, ki so pri kranjskih živinorejcih že splošno znane oddaja Zveza po K 21.— za 100 kg.

Klajno apno je potreben dodatek h krmi zlasti, kjer nimajo krmila dovolj rudninskih snovi v sebi. Klajno apno stane v pošiljatvah od 5 kg do 50 kg po 24 vinarjev nad 50 kg po 22 vinarjev. Pri manjših pošiljatvah se računi zavoj in vozni list 20 vinarjev.

Koruzo ima Zveza vedno v zalogi. Ker pa ima napravljene velike sklepe od največjih dobaviteljev, svetuje se, da zadruga naročajo koruzo skupno vsaj en vagon. Na drobno prodaja koruzo po K 18·50 franko Ljubljana; pri naročilih v celih vagonih pa bode mogla dovoliti veliko popusta. Nova koruza stane K 14·20 za 100 kg franko Ljubljana.

Vino na prodaj:

Gospodarska zveza ima v zalogi veliko izbero finega naravnega vina. Izbira vina je bila letos tem težja, ker se je vršila na veliko krajih trgatav v

deževnem vremenu, kar je slabo vplivalo na kakovost vina. Vina v kleti Gospodarske zveze pa so vsa zdrava, prijetnega okusa in nakupljena od najzanesljivejših članov, vsled česar prevzame Gospodarska zveza za pristnost popolno garancijo in se sme rabiti vino za sv. maše. Cene so sledeče:

Vipavsko vino belo, delano po francoskem načinu	K 44.—
Rizling	K 64.—
Burgundec	K 56.—
Bizelec beli (1913)	K 50.—
Bizelec rudeč (1913)	K 50.—
Bizelec beli l. 1912	K 54.—
Bizelec rudeč l. 1912	K 54.—
Istrijan beli 1912	K 44.—
Dalmatinec (starina)	K 64.—
Rebula	K 58.—

Vse cene se razumejo za 100 l franko postaja Ljubljana, plačljivo v 30 dneh brez odbitka. Sode nad 300 l posodi Zveza brezplačno za 2 meseca.



Stroji :

Skladišče za poljedelske stroje je sezidano in stroji so že razstavljeni. Na to skladišče prav posebno opozarjamo zadruga kakor tudi posamezne člane. Razstave se udeležijo največje avstrijske tovarne, katere bodo imele celo leto svoje stroje razstavljene, tako da Zvezi ne bode treba priporočati strojev le na podlagi cenikov, ampak bode vsak lahko sam videl, kar si hoče naročiti. Zadruga prosimo, da naj tudi

svojim članom priporočajo, da si naše skladišče ogledajo. Vsem živinorejcem priporočamo rezalni stroj „Ekonom“ za rezanje repe, krompirja, korenja, pese itd. V svoji stalni zalogi imamo vedno na razpolago vse poljedelske in gospodarske stroje, priznane najboljših izdelkov prvovrstnih tu- in inozemskih tovarn. Vsakdo si stroje lahko ogleda kakor: motorje, mlatilnice in mline na ročni, motorni ali obrat z gepeljom, slamoreznice, kosilce za seno in žito, čistilnike, pajklje, gepeljne, sesalke in razpršilnike za gnojnico, pluge, brane, stiskalnice za seno, grozdje in sadje, cirkularne žage, stroje za robkanje koruze, razsipalnice za umetna gnojila, mline za šrotanje, sejalnike, brzoparilnike, škropilnice, tehtnice in poleg tega še vse druge za poljedelstvo potrebne predmete. Stroje prodajamo po izvornih tovarniških cenah, odštevši najvišje popuste ter je sleherni lahko prepričan, da dobi za nizko ceno resnično dobro blago. S strokovnjaškimi nasveti, kakor specialnimi ponudbami smo vedno na razpolago.

Nakupi.

Kmetovalce kakor tudi zadruga opozarjamo, da najbolj zanesljive podatke o cenah poljskih pridelkov dobe pri Gospodarski zvezi. Zveza nakupuje vse poljske pridelke, vsled česar vabimo člane, da takoj priglase ktere pridelke in koliko morejo prodati. Zlasti pa prosimo da nam ponudijo:

Glavni eksportni predmet naših poljskih pridelkov je fižol „ribničan“. Zadruga kakor tudi posamezne člane prosimo, da ponudijo Gospodarski zvezi ves njihov pridelek. Zaradi ugodnih trgovskih zvez plačuje Gospodarska zveza fižol po najvišjih dnevnih cenah.

Krompir letos nima dobre cene. Dobra letina na Goriškem in Ogrskem je vzrok, da se more prodajati krompir tako v Trstu kakor v Reki okroglo po 5 K za 100 kg, kar odgovarja ceni K 4 do K 4.20 za 100 kg franko Ljubljana.

Seno in slamo kupuje Gospodarska zveza za vojaštvo. Člani naj prijavijo razpoložljivo množino.

Smrekovi storži se še veliko premalo izvažajo. Tudi ta predmet more prinesti lepe novce. Storži so zreli meseca novembra in odsvetujemo, da bi se prezgodaj trgali, dokler ni še seme dovolj zrelo za kaljivost. Tudi storže moremo kupovati le v celih vagonih. Zadruga prosimo, da nam sporoče, koliko nam morejo preskrbeti storžev. Cene se določijo šele pozneje.

Vabilo na XIX. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Srednji vasi v Boh.,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 29. marca 1914 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega poročila o zadnji reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice na Frankolovem,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 29. sušca t. l. ob 4. uri pop. v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila o izvršeni reviziji.
4. Predložitev računa za l. 1913 in istega odobrenje.
5. Volitev članov načelstva in nadzorstva.
6. Prosti predlogi.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih udeležencev. Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Hinjah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se vrši v nedeljo, dne 19. aprila 1914 ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru društva.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši čez pol ure drug občni zbor, ki bo sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na V. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Bolfenku na Kogu,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 25. marca 1914 ob 8. uri dopoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Slučajnosti.

Ako bi ob gori navedeni uri ne bilo zadostno število članov, se vrši isti pol ure kasneje ki je sklepčen ob vsakem številu.

Vabilo na občni zbor

Živinorejske in prašičerejske zadruge za župniji Ribnica in Dolenja vas,

reg. zadr. z omejj. poroštvom,

ki se bo vršil dne 22. marca 1914 ob 3. uri popoldne v posojilnični dvorani.

Dnevni red:

1. Predavanje.
2. Poročilo odbora.
3. Ododritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev odbora.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji,

reg. zadr. z neomejj. zav.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 29. marca 1914 ob 3. uri popoldne v Društvenem domu v Šmartnem.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na XXIII. redni občni zbor

Posojilnice v Žužemberku,

reg. zadr. z neomejj. zav.

kateri se bode vršil v sredo, dne 25. marca 1914 ob 4. uri popoldne v zadrudni pisarni

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrudnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Selcih,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. marca 1914 ob 4. uri popoldne v prostorih hranilnice in posojilnice v Selcih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijskega društva v Črnem vrhu nad Idrijo,
 registrovane zadruga z omejeno zavezo,
 ki se bo vršil dne 22. sušca 1914 ob 11. uri dopoldne
 v lastnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Kmečke hranilnice in posojilnice v Framu,
 reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 25. sušca 1914 ob 11. uri dopoldne
 v zadrugnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Nadomestna volitev načelstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Okrajne posojilnice v Mokronogu,

registr. zadruga z neom. zavezo,
 ki bo v nedeljo, dne 29. marca 1914 ob 3. uri popoldne
 v prostorih posojilnice.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor
Strojne zadruga v Domžalah,
 registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 29. marca 1914 ob 5. uri popoldne
 v Društvenem Domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Kropi,
 registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
 ki se bo vršil dne 22. marca 1914 ob pol 4. uri popoldne
 v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drug občni zbor z istim dnevnim redom in na istem prostoru, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Boljuncu,
 ki se bo vršil dne 25. marca 1914 ob 3. in pol uri popoldne
 v prostorih „stare šole“ v Boljuncu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih udeležencev. Odbor.

Vabilo na IV. redni občni zbor
**Hranilnice in posojilnice na Želinjah
 pri Velikovu,**
 reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 25. marca 1914 po sv. maši
 v posojilničnem prostoru.

Spored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Mlekarske zadruga na Vrhniki,
 registr. zadr. z om. zavezo,

ki se bo vršil dne 5. aprila 1914 ob 3. uri popoldne
 v Društvenem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Strojne zadruge v Savljah,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 25. marca 1914 ob 10. uri dopoldne v društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slov. goricah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v četrtek, dne 26. sušca 1914 ob 10. uri dop. v veliki dvorani Arnuševe gostilne.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo računskega pregledovalca.
4. Prečitanje revizijskega zapisnika Z. Z. v Ljubljani.
5. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
6. Razdelitev čistega dobička iz l. 1913.
7. Volitev račun. pregledovalca in njega namestnika.
8. Nasveti in predlogi. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Sodražici,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 25. marca 1914 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo k občnemu zboru

Gospodarske zveze, centrale za skupni nakup in prodajo v Ljubljani,

reg. zadr. z om. zav.

ki se vrši dne 26. marca 1914 ob 10. uri dopoldne v njeni posvetovalnici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev nadzorstva.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruge za Selško dolino,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 29. marca 1914 ob 3. uri popoldne v društvenem domu v Selcih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
3. Volitev načelstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na I. redni občni zbor

Kmetijskega društva za občino Stara Loka v Virmažah,

reg. zadr. z om. zavezo,

ki se vrši dne 25. marca 1914 ob 4. uri popoldne v prostorih starološke posojilnice v Stari Loki.

Dnevni red:

1. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva.
4. Pogovori in nasveti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Hotedršici,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 29. marca 1914 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na XII. redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Dolskem,

reg. zadr. z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 5. aprila 1914 ob 4. uri popoldne v prostorih g. Franc Zupančič-a.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
5. Čitanje revizijskega zapisnika.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjem Gradu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 29. marca 1914

ob 3. uri popoldne v prostorih bralnega društva.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1913.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega poročila zadnje revizije.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Domžalah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki bo vršil dne 22. marca 1914 ob 3. uri popoldne

v Društvenem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Rajhenburgu,

registr. zadr. z neom. zav.,

ki se bo vršil „Na Jožefovo“, dne 19. marca 1914

ob 8. uri dopoldne po prvem opraviilu v posojil. prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo k rednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Seleh,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 25. marca 1914 ob 3. uri popoldne

v prostorih hranilnice in posojilnice v Seleh,

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob napovedanem času ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

Vabilo k rednemu občnemu zboru

Kmečke hranilnice in posojilnice v Škalah,

reg. zadr. z neom. zav.

kateri se vrši v nedeljo dne 29. marea v župnišču v Škalah.

Začetek ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Predavanje gospoda nadrevizorja Pušcnjaka.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Petru na Krasu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 29. marca 1914 ob 3. uri popoldne

v posojilnični hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor vsled nezadostnega števila udeležencev ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje t. j. ob pol 4. uri popoldne v istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu udeležencev. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podljubelju,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil v nedeljo dne 22. marca 1914 ob 2. uri

popoldne v prostorih delavskega doma v Podljubelju.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih članov.

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dobu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo, dne 5. aprila 1914 ob 3. uri popoldne

v kaplaniji.

Dnevni red:

1. Branje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
5. Poročilo o izvršeni reviziji v l. 1913.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim sporedom drug občni zbor, ki sklepa brezpogojno, ne glede na število navzočih članov.